

NTFs informasjonsmøte:

Praksiseier og assistenttannlege – mulige samarbeidsavtaler

Bokettersyn hos tannleger i Oslo-området det siste året har frembrakt tall som er lite hyggelige for NTF og bransjen som helhet, mens det i andre fylker ikke har vært tilsvarende resultater. I kjølvannet av disse bokettersynene har imidlertid samarbeidsavtalene tannleger imellom kommet i fokus. Oslo likningskontor mener at mange av avtalene ligner mer på ansettelseskontrakter enn på samarbeidsavtaler. Både Oslo og Vestfold fylkesskattekontor mener dessuten at hvis en assistenttannlege driver selvstendig virksomhet, er deler av leien momspliktig.

Dette var noe av bakgrunnen for hovedstyremedlem Kari Odlands foredrag under NTFs informasjonsmøte der hun redegjorde for arbeidet i hovedstyrets ad hoc-gruppe som ble nedsatt i januar i år. Mandatet var todelt. Gruppen som skulle se på reguleringen av samarbeidet tannlegene imellom og gi det en form som myndighetene kunne godta, har bestått av Ulf Svensen fra hovedstyret, samt Karl Henrik Gullaksen og Per Kristian Prøsch som representanter for henholdsvis praksiseier og leier. Fra NTFs sekretariat har advokat Knut Kjølstad og seniorkonsulent Lin Muus Bendiksen deltatt i møtene.

Praksissamarbeid

– Praksissamarbeid mellom tannleger kan foregå på tre forskjellige måter, forklarte Odland. Ansettelse er regulert gjennom lovverket og har derfor klare kjøreregler ved eventuell konflikt. NTF er her behjelpelig med å sette opp kontrakter i henhold til loven. Kompaniskap er samarbeidsavtale mellom likestilte parter. Dårlige eller manglende avtaler kan gi opphav til konflikter, men dette er ikke innenfor skattemyndighetenes fokus. NTF har ingen standard på dette.

NTF har i mange år hatt en standardkontrakt for samarbeid mellom praksis-

eier og leietaker/assistenttannlege, som er selvstendig næringsdrivende. – I et slikt samarbeid kan partene ha motstridende interesser. NTF er interesseorganisasjon for begge, og vi har derfor prøvd å lage avtalen så nøytral som mulig, sa Kari Odland. Avtalen ble sist justert for åtte år siden, og arbeidet med å revidere den var i gang før den kom i skattemyndighetenes lys.

Ulike interesser

Praksiseier, leietaker og skattemyndigheter vil ikke ha sammenfallende interesser. – Vektingen av partenes interesser har kommet helt

i bakgrunnen pga. myndighetenes betingelser for at leietakeren skal kunne være selvstendig næringsdrivende. Vi mener dette er en så verdifull ordning for både eier og leier at vi har satt mye inn på å bevare denne muligheten for samarbeid, sa Odland.

Myndighetenes krav er blant annet at vedkommende driver for egen regning og risiko. Den tradisjonelle modellen med deling av assistenttannlegens omsetning etter en viss prosentsats, og hvor praksiseier dekker alle utgifter inkl. hjelpepersonell, tilfredsstillende ikke kravet.

Forslag til ny avtale

En løsning kan være å sette en fast leie hver måned, eller å dele omsetningen etter en viss prosentsats med en forutsetning om et fastsatt minimumsbeløp per måned. Da bærer den leiende tannlegen en større del av den økonomiske risiko.

Det er også foreslått at leien skal betales av *innarbeidet* honorar og ikke av *innbetalt* honorar fordi dette underbygger leierens status som selvstendig. – Ad hoc-gruppen mener at det ikke kan fastsettes en «bransjenorm» for hvilken prosentsats en leier skal betale fordi utgiftsnivået i den enkelte praksis vil variere, sa Kari Odland.

Et annet poeng i den nye avtalen er at

leier skal «eie» sine egne journaler. Skattemyndighetene mener at dersom praksiseier eier alle journalene, taler det i retning av et ansettelsesforhold. Den goodwill som praksiseier i utgangspunktet deler, får han/hun anse som

dekket gjennom leien. Det er imidlertid viktig for myndighetene at utleien ikke er egnet til å gi noe overskudd, for da blir utleien avgiftspliktig.

Konkurransesklausulen er foreløpig opprettholdt i NTFs forslag som skattemyndighetene har inne til godkjenning. Konkurransesklausulen begrenser innleiers rett til å etablere egen virksomhet i nærheten av eiers praksis i et visst tidsrom etter at samarbeidet er opphørt.

Merverdiavgift

– Men så kommer neste problem, sa Kari Odland og fortalte at noen fylkesskattekontorer har kommet frem til at leien kan deles opp i forskjellige elementer: utstyr, kontorhjelpe og goodwill, som bør avgiftbelegges. – Dette er en kinkig skattejuridisk nøtt, og NTF har søkt ekstern juridisk hjelp fordi vi mener det er å snikinnføre moms på tannhelsetjenester, fortsatte hun.

NTF har i løpet av høsten hatt kontakt med både Oslo likningskontor, Skattedirektoratet og sentrale politikere. Foreningen hevder at dette må sees som en del av helsetjenesten og derfor være unntatt for moms. – Saken har også vært gjenstand for et såkalt skriftlig spørsmål fra Olav Gunnar Ballo til finansministeren, og den 14. oktober skal NTF presentere saken for Stortingets finanskomité, sa Odland. NTF vil i det videre arbeidet med saken holde en løpende dialog med Legeforeningen og ev. andre yrkesorganisasjoner. Skattedirektoratet har sendt saken over til Finansdepartementet for å få deres synspunkt på spørsmålet om merverdiavgift.

Unngå «lure» løsninger

– I mellomtiden er det viktig at man ikke fristes til å konstruere «lure» løsninger for å tilpasse seg en tenkt fremtidig situasjon. Myndighetene vil neppe endre praksis overfor gjeldende avtaler før det er truffet noen endelige konklusjoner, sa Kari Odland og lovte at det i løpet av høsten skal foreligge nye avtaler som kan reforhandles og inngås for årsskiftet.

Mindre utgifter til tannteknikk

Til slutt presenterte Kari Odland noen tall fra Bergen hvor man i en femårsperiode har samlet inn regnskapstall

gjennom et regnskapsbyrå som betjener tannleger.

I 2001 har det vært en nominell stigning i omsetningen, sammenlignet med tall fra 2000, men det har også skjedd en endring i kostnadene. Siden både de variable og de faste kostnadene er gått ned, viser driftsresultatet en økning på 7% av omsetningen. Hele nedgangen i de variable kostnadene skyldes en reduksjon i tannteknikerutgifter. En forklaring kan være at man har benyttet seg av tekniker tjenester fra utlandet eller at man i større grad har valgt behandlingsløsninger som ikke involverer teknikere. Nedgangen i de faste

kostnadene skyldes noe mindre investering i utstyr.

En oversikt over alle fem årene viser at forholdet mellom omsetning og kostnader var bortimot konstant på tross av nominell stigning til og med 2000. I 2001 har det altså skjedd en endring, men det er ingen dramatik i dette. Lavere tannteknikerutgifter og litt mindre investering i utstyr, har ført til at tannlegene i denne oversikten hadde et noe større overskudd i 2001 enn de fire forutgående år. Bedriftsøkonomisk er det helt naturlig etter flere år med til dels store investeringer.

Reidun Stenvik

Nytt lønssystem – nye utfordringer for NTF

Vi må i fremtiden akseptere større grad av lønnsdifferensiering mellom arbeidstakere og mellom grupper av arbeidstakere, og vi må regne med enda større geografiske forskjeller mellom tannleger i distriktene. Men på sikt regner vi med at et slikt lønssystem gir større økning for alle, sa lederen av det sentrale forhandlingsutvalget, Gunnar Lyngstad, da han orienterte om det nye lønssystemet på informasjonsmøtet.

Årets lønnsforhandlinger ble egentlig avsluttet natt til 1. mai. Da aksepterte Akademikerne-K oppgjøret uten å ha fått en eneste krone. Streikeretten var borte, og Akademikerne var fornøyd med å ha fått gjennomslag for sin lønnspolitikk om at all lønndannelse for Akademikerne grupper i kommunesektoren skulle skje lokalt. NTF har sluttet opp om denne politikken helt siden dannelsen av den nye hovedorganisasjonen.

Akademikerne lønnspolitikk

– Hovedmålet har vært å få etablert en fleksibel lønnspolitikk der lønnsdannelsen i større grad flyttes ut i den enkelte virksomhet. Dessuten skal kunnskap, kompetanse, innsats, resultater og fag-

lig og administrativt ansvar i større grad legges til grunn for lønnsutvikling for både grupper og individer, sa Gunnar Lyngstad.

Gjennomslaget kom blant annet fordi Kommunenes Sentralforbund (KS) også ønsket en ny lønns- og arbeidsgiverpolitikk. Forut for årets oppgjør var det gjort et omfattende forarbeid, men motkreftene mot en slik utvikling var og er fortsatt betydelige. – Det var derfor noe overraskende også for oss at vi klarte å komme frem til en slik avtale allerede i år, fortsatte han.

Lokal lønnsdannelse

– Hvorfor lokal lønnsdannelse, spurte Lyngstad og ga svaret: – Det vil gi bedre lønnsutvikling for høytutdannede fordi sentrale forhandlinger er blitt brukt som et ledd i fordelingspolitikken. Det er best for samfunnet, virksomhetene og arbeidstakerne at lønnsfastsettelsen skjer nærmest mulig arbeidsplassen til den enkelte. Det blir nødvendig for arbeidsgiverne å tilpasse lønningene til resten av arbeidsmarkedet, og lokale behov må telle mer enn sentralt fastsatte løsninger. Tannhelsetjenesten skal fortsatt være

et fylkeskommunalt ansvar. For å rendyrke tjenesteproduksjonen tar stadig flere til orde for å sikre denne gjennom egne fylkeskommunale foretak. Foretaksmodellen vil kunne være mer forutsigbar gitt at fylkene gir økonomiske rammer å drive innenfor.

Det nye systemet

– All lønn fastsettes lokalt i årlige lokale oppgjør, og lønnsoppgjøret relateres til lønnsutviklingen i andre sektorer. Videre skal det være individuell lønnsfastsettelse basert på stillingens kompleksitet, den ansattes kompetanse, ansvar, innsats og resultatoppnåelse, forklarte Lyngstad. Systemet kan benyttes for å beholde og rekruttere

arbeidstakere, ved skifte av stilling og vesentlig endring av arbeidsområde.

Det er lagt inn en tvisteløsningsmodell der oppgjøret ved uenighet går til organisatorisk behandling mellom de sentrale parter. Resultatet kan bli fornyet lokal behandling eller en sentral avtale. Voldgift kan benyttes hvis man ikke kommer frem til avtale sentralt.

– Vi har fått mange henvendelser fra våre medlemmer om økonomien, for

